

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17158-10-20 פלוני נ' אלמונית אח'

לפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא צילה צפת – אב"ד
כבוד השופטת עינת רביד
כבוד השופט נפתלי שילה

המערער פלוני
ע"י עו"ד אבי גפן

נגד

המשיבים 1 אלמונית
ע"י עו"ד זוהר לנדה
2. אלמוני

ספרות:

מנחם גולדברג, יחזקאל פלומין, א' מעוז דיני ירושה ועיזבון

חקיקה שאוזכרה:

חוק הירושה, תשכ"ה-1965: סע' 72, 72(א)

תקנות הירושה, תשנ"ח-1998: סע' 27, 27(ג)

מיני-רציו:

* קבלת בקשה לתיקון צו קיום צוואה היא בגדר חריג. ככלל, לא ניתן לאפשר מצב בו בתואנה של ניהול מו"מ, לא תוגש התנגדות לקיום הצוואה במועד ויהיה ניתן "לפתוח" את ההליך מחדש בחלוף שנים.

* ירושה – צוואה – צו קיום לצוואה

ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה שהורה על סילוקה על הסף של תביעת המערער לביטול צו קיום צוואה.

בית המשפט המחוזי דחה את הערעור ופסק:

קבלת בקשה לתיקון צו קיום צוואה היא בגדר חריג. יש לבחון את מידת האיחור, ההסבר שניתן לאיחור וסבירותו. ככל שההסבר לשיהוי סביר יותר, לא תהווה מידת השיהוי מכשול אף אם השיהוי משמעותי. ככל שהשיהוי ארוך יותר, יש צורך בנימוק משכנע יותר להצדקתו. יש גם לבחון את מהותה

ומשקלה של העובדה החדשה המצדיקה את ביטול הצו ואת מידת הפגיעה ביתר הצדדים ובין היתר מה הפגיעה שנגרמה ליכולתם של יתר הנהנים להביא ראיות ולברר את העובדות בחלוף הזמן. ככלל, לא ניתן לאפשר מצב בו בתואנה של ניהול מו"מ, לא תוגש התנגדות לקיום הצוואה במועד ויהיה ניתן "לפתוח" את ההליך מחדש בחלוף שנים. מי שיש לו טענות כבדות משקל כנגד צוואה כמו שיש למערער, צריך להעלותם בהזדמנות הראשונה או לבקש ארכה להגשת ההתנגדות.

אין מקום להתערב במסקנתו המבוססת של ביהמ"ש קמא לפיה לא הוכח שהתנהל מו"מ כלשהו אודות הצוואה ולא ניתן כל הסבר סביר לשיהוי המשמעותי בהגשת התביעה. צדק גם ביהמ"ש קמא שעה שקבע שלמשיבה נגרם נזק ראייתי עקב השיהוי, שהרי המנוח כבר לא נמצא בין החיים והוא לא יוכל להעיד על אומד דעתה של המנוחה בעת שחתמה על הצוואה ועל מצבה. כמו כן, העובדה שהמערער הגיש תביעות כנגד המנוח בתחילת שנת 2018 ולא הזכיר כלל במסגרתם שיש לו טענות כלפי הצוואה שמכוחה המנוח קיבל רכוש ואדרבא, הוא ביקש לעקל רכוש שלטענתו שייך היה למנוח והתקבל בעקבות הצוואה, מונעת ומשתיקה את המערער מלטעון כיום כנגד תוקפה של הצוואה.

פסק דין

השופט נפתלי שילה:

לפנינו ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה מיום 23.7.20 (כב' השופטת איריס ארבל-אסל בת"ע 45261-09-19) שהורה על סילוקה על הסף של תביעת המערער לביטול צו קיום צוואה.

א.רקע עובדתי

1. המנוחה א' ב' ג' ז"ל (להלן: **המנוחה**) נפטרה ביום 6.15.x.
2. למנוחה ולבעלה ד' ז"ל שנפטר אחריה ביום 6.19.x (להלן: **המנוח**) נולדו שלושה ילדים: המערער, המשיבה 1 (להלן: **המשיבה**) והמשיב 2.
3. ביום 3.12.15 ניתן ע"י הרשמת לענייני ירושה צו קיום לצוואת המנוחה מיום 7.12.10 שלפיו המשיבה והמנוח הם הנהנים היחידים של עיזבונה (להלן: **הצוואה** או **צו קיום הצוואה**).
4. החל מראשית שנת 2018 ועד לפטירת המנוח, ניהל המערער תביעות רכושיות כנגד המנוח.
5. ביום 31.7.19, כחודש לאחר פטירת המנוח וארבע שנים לאחר פטירת המנוחה, הגיש המערער תביעה לביטול צו קיום הצוואה. לטענתו, המנוחה לא ידעה קרוא וכתוב בעברית ולא ידעה שהיא מוחתמת על צוואה, היא סבלה מדמנציה, היתה בלתי כשירה לערוך צוואה והחתימה על הצוואה איננה חתימתה (להלן: **התביעה**).
6. המערער טען שהגיש את התביעה רק בחלוף יותר משלוש שנים וחצי ממתן צו קיום הצוואה, מאחר שלקח לו זמן להתאבל על מותה של אמם האהובה ולשקול את צעדיו המשפטיים, כי

נדרש לו זמן לגייס את המשאבים הכלכליים להגשת התביעה וכי הצדדים ניהלו מו"מ בשנים אלו על מנת להגיע לפשרה עם המשיבה. רק כאשר הבין שהמו"מ לא צלח, הוגשה על ידו התביעה.

7. המשיבה הגישה בקשה לסילוק התביעה על הסף. לטענתה, המערער ידע על קיום הצוואה ולא התנגד לה. הוא גם לא מנע את העברת הנכסים לנהנים על פי הצוואה. לדבריה, לאחר שהמנוחה הלכה לעולמה ועוד טרם מתן צו קיום הצוואה, הצוואה הוקראה באוזני הצדדים, ואף הועבר עותק לעיונם בפגישה שהתקיימה במשרד עורך הדין. המשיבה טוענת שכל טענות המערער היו ידועות לו בזמן הקראת הצוואה והיה באפשרותו להתנגד לצוואה באותה עת. לדבריה, אין כל יסוד לטענות המערער שהמנוחה לא ידעה קרוא וכתוב או שהיא לא היתה כשירה.

8. לדברי המשיבה, החל משנת 2018 הגישו המערער ואחיו תביעות כספיות כנגד המנוח וכשם שעמדו בפניהם המשאבים להגשת תביעות אלו, כך הם יכלו להגיש את התביעה. בנוסף, המשיבה טוענת שהמערער טען בהליכים הנוספים שניהל כנגד המנוח, שרכוש המנוח כולל נכסים שהמנוח קיבל מהמנוחה כתוצאה מהצוואה ומשמע מכך שהוא סבר שהצוואה תקיפה ולכן המערער מושתק ומנוע לטעון טענות סותרות בתביעה. כמו כן לטענתה, לא התנהל שום מו"מ לפשרה בנוגע לצוואה וכל המו"מ היה קשור לתביעות שהוגשו כנגד המנוח.

9. המערער התנגד לדחיית התביעה על הסף. לטענתו, הצדדים פנו לגישור אצל רב בתקווה שיגיעו להסכמות כוללות. לדבריו, סילוק תביעה על הסף הוא סעד קיצוני ויש לאפשר לו את יומו בבית המשפט.

10. בבית המשפט קמא התקיים דיון שבמסגרתו נחקרה המשיבה, הצדדים סיכמו את טענותיהם בכתב וביהמ"ש קמא החליט לקבל את עמדת המשיבה ודחה את התביעה על הסף (להלן: **ההחלטה**).

11. המערער לא השלים עם ההחלטה והגיש ערעור.

ב. תמצית ההחלטה

1. צו קיום צוואה נחשב כפסק דין סופי ומחייב וקבלת בקשה לביטולו היא בגדר חריג. על פי [סעיף 72\(א\) לחוק הירושה](#) תשכ"ה – 1965 (להלן: **סעיף 72**) וכן על פי [תקנה 27 לתקנות הירושה](#) תשנ"ח – 1998 (להלן: **תקנה 27**) רשאי בית המשפט שלא להיזקק לעובדה או לטענה שניתן היה להביאה לפני מתן הצו או שהמבקש יכול היה להביאה לאחר מכן והוא לא עשה כן בהזדמנות הסבירה הראשונה.

2. יש לתת משקל למידת השיהוי ולהסבר שניתן לשיהוי. ככל שההסבר סביר יותר, יפחת משקלה של מידת השיהוי. המערער אישר בחקירתו שכבר במועד שבו הוקראה בפניו הצוואה סמוך לאחר

פטירת המנוחה, הוא ידע שהמנוחה לא ידעה קרוא וכתוב וכי היא סבלה מדמנציה. למרות זאת, המערער לא הגיש התנגדות לקיום הצוואה ובחר להמתין כארבע שנים.

3. העובדה שהמערער מצא כוחות נפש ואמצעים לשכור שירותים משפטיים לצורך פתיחת הליכים משפטיים כנגד המנוח כבר בסוף שנת 2017, מלמדת שכבר במועד זה היתה באפשרותו לכפור בתוקפה של הצוואה. המערער שילם רק עבור אגרות ופיקדונות בגין ההליכים שנקט כנגד המנוח סכום של מעל 72,000 ₪ ועל סכום זה יש להוסיף תשלום עבור שכ"ט עורכי דין ולכן ברור שהיתה למערער יכולת כלכלית לממן גם הליך של התנגדות לקיום הצוואה.

4. גם הטענה שהשיהוי נבע ממו"מ שהתקיים "אינה מתקבלת על הדעת". סביר שהמו"מ נערך רק ביחס לתביעות כנגד המנוח ולא עסק כלל בטענותיו של המערער ביחס לתוקף הצוואה. עיתוי הגשת התביעה, כחודש לאחר פטירת המנוח, יוצר רושם שהמערער המתין עד לפטירת המנוח על מנת שלא ניתן יהיה לחקור אותו על הטענה שכביכול התנהל עמו מו"מ לעניין תוקף הצוואה ועל נסיבות עריכת הצוואה של המנוחה ומניעה. השיהוי בהגשת התביעה גרם למשיבה נזק ממשי.

5. כמו כן, במסגרת תביעות כספיות שהגיש המערער כנגד המנוח, ביקש המערער שיוטלו עיקולים על נכסי המנוח שאותם המנוח קיבל בהתאם לצוואה וטען שמדובר בנכסי המנוח. טענה זו עומדת בסתירה חזיתית לטענה הנטענת כעת, לפיה הנכסים כלל לא שייכים למנוח היות שהצוואה אינה תקפה. מדובר בשתי טענות עובדתיות "אשר אינן יכולות לדור בכפיפה אחת".

6. התביעה הוגשה בשיהוי ניכר שגרם למשיבה נזק מהותי מבלי שניתן הסבר סביר ע"י המערער לשיהוי. גם לגופו של עניין, טענות ההתנגדות לצוואה נטענו ללא "תשתית ראייתית לכאורית". באישור העדים לצוואה נאמר שהצוואה הוקראה בפני המנוחה והדבר שולל את טענת המערער שהמנוחה לא הבינה על מה היא חתמה שעה שלא ידעה לקרוא עברית. טיבן ומשקלן הלכאורי של טענות המערער לעניין כשירות המנוחה או אמיתות חתימתה "מזערי ביותר ואינו מבוסס על דבר". לכן, יש לדחות על הסף את התביעה לביטול צו קיום הצוואה.

ג. תמצית טענות המערער

1. דחיית התביעה על הסף היא סעד קיצוני ביותר ויש להעדיף תמיד דיון ענייני והכרעה בסכסוך לגופו של עניין. דחיית התביעה בשלב זה מהווה פגיעה בזכות היסוד של המערער לגישה לערכאות. כל עוד קיים סיכוי ולו קלוש שהתובע יזכה בתביעתו, אין למחוק אותה.

2. המנוחה לא ידעה קרוא וכתוב ולא הבינה את משמעות הצוואה. היא גם לא היתה כשירה לערוך צוואה וטענות כבדות משקל אלו גוברות על השיהוי בהגשת התביעה. השיהוי בהגשת התביעה נבע ממו"מ שנוהל עם המנוח והמערער והמשיב התאבלו על מות אמם וניסו להגיע לפשרה.

לכן, המערער לא הגיש את התביעה קודם לאותו מועד ו"הליכים כספיים אינם דורשים את תעצומות הנפש שדורשת הגשת תביעה בענייני צוואת האם המנוחה".

3. יש לפרש את [סעיף 72](#) בדרך של פרשנות רחבה ומקלה. במקרה דנן, השיהוי נבע ממו"מ שהתנהל בתיווכו של הרב ב' והמערער רצה למצות את המו"מ טרם הגשת התביעה. השיהוי נגרם בשל סיבות מוצדקות של ניהול מו"מ והעדר יכולת כספית. כמו כן, אין כל שינוי לרעה או הסתמכות מצדה של המשיבה.

4. טעה ביהמ"ש קמא כשקבע שהמערער המתין לפטירת אביו לצורך הגשת התביעה. כמו כן, לא היתה למערער יכולת כספית לממן שכ"ט עו"ד לצורך הגשת התביעה. בנוסף, אין בכך שהמערער ביקש לעקל נכסים של המנוח שהוא קיבל כתוצאה מהצוואה משום הודאה שהצוואה קוימה כדין.

5. טעה ביהמ"ש קמא שעה שנתן פסק דין ללא שמיעת ראיות וללא מינוי מומחה רפואי לבדיקת כשירות המנוחה ולאחר מכן קבע שטענות המערער לא הוכחו. היה על ביהמ"ש לאפשר את שמיעת התביעה לגופה, מאחר שאף אם טענות המערער קלושות, יש לאפשר לו להוכיח את נימוקי ההתנגדות לצוואה ולהציג את ראיותיו. המשיבה הודתה שהמנוחה היתה בשלב מסוים דמנטית ולא היה בידה אף מסמך המוכיח שהמנוחה ידעה לכתוב. השיהוי בהגשת התביעה לא מונע את האפשרות להוכיח גם היום שהמנוחה לא ידעה קרוא וכתוב ולא הבינה את משמעות הצוואה.

6. לפיכך, יש לקבל את הערעור ולהחזיר את התיק לביהמ"ש קמא על מנת שיכריע בתביעה לגופה.

ד. תמצית טענות המשיבה 2

1. די בכך שטענות ההתנגדות היו מצויות בידיעת המערער בעת הקראת הצוואה, בכדי לדחות על הסף את התביעה כפי שנקבע בהחלטה. נימוקי המערער לשיהוי הם "תירוצים בלתי מבוססים ובלתי מוכחים". הטענה שהמערער ניהל הליך גישור ולכן השתהה בהגשת התביעה אינה נכונה, שהרי הגישור התנהל אצל השופט בדימוס אבי זמיר והוא עסק בתביעות שהמערער הגיש כנגד המנוח ובגישור כלל לא נדון עניין הצוואה. הגישור לא התקיים בשנים 2015-2018 אלא רק לאחר הגשת התביעות כנגד המנוח בשנת 2018.

2. המערער טען לראשונה בסיכומיו בבית המשפט קמא שהתקיים גם מו"מ באמצעות הרב ב' ולטענה זו לא הובאה כל אסמכתא או בדל ראיה. המשיבה גם כלל לא ידעה על אותו מו"מ נטען אצל הרב ב' והיא העידה שהיא פגשה אותו לראשונה בלויית המנוח. המערער טען בגרסתו הראשונה שהתנהל מו"מ בפני כב' השופט בדימוס אבי זמיר ולא טען שהיה מו"מ גם אצל הרב ב'.

3. לאחר פטירת המנוחה, הצוואה הוקראה בפני המנוח וילדיו במשרדו של עו"ד מגורי, ועותק מהצוואה אף הועבר לעיונם. כבר במועד הקראת הצוואה המערער הביע את חוסר שביעות רצונו ממנה וחרף זאת, הוא לא הגיש התנגדות לקיומה. גם במסגרת ההליכים המשפטיים שהמערער נקט כנגד המנוח, שבהם היה המערער מיוצג, הוא לא העלה כל טענה ביחס לצוואה. אדרבא, הוא הסכים עם העובדה שהנכסים שייכים לאביהם ואף בקש לעקלם. המערער לא המציא ולו ראשית ראייה לטענותיו כנגד הצוואה. בנוסף, השיהוי הרב בהגשת התביעה הביא ליתרון דיוני למערער, שעה שהאב נפטר ולא ניתן לחקרו.

4. המערער לא נכנס בגדרי [סעיף 72](#). התביעה הוגשה בחוסר תום לב ותוך שימוש לרעה בהליכי משפט. הממצאים העובדתיים בהחלטה נקבעו לאחר קיום דיון הוכחות והגשת סיכומים בכתב. הממצאים העובדתיים תומכים במסקנה המשפטית ופסק הדין מיישם כהלכה את הוראות הדין.

5. בקשה לביטול צו קיום צוואה היא בקשה חריגה ביותר היות שמדובר בחריג לכלל סופיות הדיון. לפי [סעיף 72 ותקנה 27](#), בית המשפט לא ישעה לבקשה לביטול צו קיום שעה שהיה בידי המבקש להביא את טענותיו לפני מתן הצו ואולם הוא השתהה ולא הביא את טענותיו בהזדמנות הראשונה.

6. במסגרת הדיון המקדמי בערעור, המערער צמצם את ערעורו בכל הנוגע לטענת השיהוי רק לטענה כי היא נבעה מקיומו של מו"מ לפשרה. למרות זאת, המערער שב וטען את יתר טענותיו ביחס לשיהוי בעיקרי הטיעון שהגיש, בניגוד להודעתו בקדם הערעור. המערער מבצע מקצה שיפורים ומשנה את גרסאותיו העובדתית מקצה לקצה. יש לדחות את הערעור ולחייב את המערער בהוצאות.

ה. דיון והכרעה

1. [סעיף 72 \(א\)](#) קובע כי:

"נתן רשם לענייני ירושה או בית משפט צו ירושה או צו קיום צוואה, רשאי כל אחד מהם, לגבי צווים שנתן, לפי בקשת מעוניין בדבר, לתקנם או לבטלם על סמך עובדות או טענות שלא היו בפניו בזמן מתן הצו ואולם ראה רשם לענייני ירושה שלא להיזקק לעובדה או לטענה שהמבקש יכול היה להביאה לפני מתן הצו, או שיכול היה להביאה לאחר מכן ולא עשה כן בהזדמנות הסבירה הראשונה, יעביר את הבקשה לבית המשפט".

2. [תקנה 27 \(ג\)](#) קובעת ביחס לבקשה לתיקון צו ירושה או צו קיום צוואה שהועברה לבית המשפט כי:

"בית המשפט רשאי שלא להיזקק לעובדה או לטענה שהמבקש יכול היה להביאה לפניו לפני מתן הצו, או שיכול היה להביאה לאחר מכן ולא עשה כן בהזדמנות הסבירה הראשונה".

3. קבלת בקשה לתיקון צו קיום צוואה היא בגדר חריג (ע"א 601/88 עזבון המנוחה מיכאל רודה נ' שרייבר, פ"ד מז(2) 441 – להלן: הלכת שרייבר). יש לבחון את מידת האיחור, ההסבר שניתן לאיחור וסבירותו (ע"א 516/80 לשינסקי נ' הנאמן על נכסי החייב מנפרד לשינסקי, פ"ד לו(4) 337 – להלן: הלכת לשינסקי). ככל שההסבר לשיהוי סביר יותר, לא תהווה מידת השיהוי מכשול אף אם השיהוי משמעותי. ככל שהשיהוי ארוך יותר, יש צורך בנימוק משכנע יותר להצדקתו. יש גם לבחון את מהותה ומשקלה של העובדה החדשה המצדיקה את ביטול הצו (ע"א 4440/91 טורנר נ' טורנר, פ"ד מז(2) 436). יש אף לבחון מה מידת הפגיעה ביתר הצדדים ובין היתר מה הפגיעה שנגרמה ליכולתם של יתר הנהנים להביא ראיות ולברר את העובדות בחלוף הזמן (הלכת שרייבר).

ראו גם: ש.שילה, פירוש לחוק הירושה, כרך שלישי, עמ' 84-87 וכן ש. שוחט, נ.פינברג, י.פלומין, דיני ירושה ועיזבון (2014) עמ' 197-201.

4. בשעה שבית המשפט צריך להכריע האם לסלק על הסף תובענה, עליו לבחון האם יש התכנות ולו קלושה לתביעה וככל שישנה, התביעה לא תדחה על הסף אלא תידון לגופה (ע"א 335/78 שאלתיאל נ' שני פ"ד לו(2) 151 (1981), ע"א 716/75 בר אור נ' בר אור, פ"ד לו(2) 253 (1976)). ברם, המצב שונה שעה שמדובר בתביעה לביטול פסק דין או בתביעה לביטול צו קיום צוואה שמעמדו דומה לפסק דין. במצב כזה, יש לבחון ראשית האם המבקש עומד בדרישות המקדמיות ובקריטריונים הנדרשים על מנת שתפתח בפניו הדלת לשמוע טענות שהיה צריך לשמוע ולטעון בטרם שניתן פסק הדין או צו קיום הצוואה. שהרי, היה למבקש הביטול את יומו לטעון את כל טענותיו לאחר שהוגשה הבקשה לקיום הצוואה ועוד טרם מתן הצו. אם מבקש הביטול לא ניצל זכות זו במועד, היינו בהזדמנות הראשונה (הלכת שרייבר והלכת לשינסקי), יש לבחון האם יש לאפשר לו הזדמנות נוספת. לכן, בכל הכבוד, זעקותיו של המערער שנפגעה זכותו החוקתית לפנות לערכאות אינה במקומה. זכות זו עמדה בפניו והוא ויתר עליה ולא עשה בה שימוש. רק אם מתברר שהיה מקום והצדק סביר לחוסר המעש שלו בעת שההליך נדון, יש מקום לאפשר לו להשמיע את טענותיו.

5. המערער הגיש תביעתו לבית משפט קמא בשיהוי ניכר, שכן, אין מחלוקת שהמערער ידע במועד שהצוואה הוקראה לנהנים סמוך לאחר שהמנוחה נפטרה, את כל טענותיו כנגד קיום הצוואה. לשיטתו, הוא ידע שהמנוחה לא ידעה קרוא וכתוב ושהיא סבלה מדמנציה. למרות זאת, המערער המתין יותר משלוש שנים וחצי מאז שניתן צו הקיום ולא הגיש כל התנגדות לצוואה. שיהוי משך זמן כה ארוך הוא שיהוי משמעותי.

6. ההסברים של המערער לשיהוי היו אלו: אבל על פטירת המנוחה, הצורך לגייס כספים לניהול ההליך ומו"מ שהתקיים עם המנוח לצורך גיבוש פשרה כוללת.

7. ביהמ"ש קמא דן בכל אחת מהסיבות הנ"ל ובצדק רב דחה אותם. האבל על המנוחה לא מנע מהמערער להגיש כמה תביעות כנגד המנוח עוד בתחילת שנת 2018 וההבחנה שערך המערער בין תביעה כספית ורכושית כנגד האב לבין תביעה כנגד הצוואה, חסרת כל היגיון. כמו כן, העלויות של הגשת התביעות היו משמעותיות כפי שפורט בהחלטה ולכן, אין כל בסיס לטענה שעקב חסרון כיס התביעה הוגשה בשיהוי כה רב. יצוין גם, שלמרות שהמערער הסכים בקדם הערעור לוותר על טענותיו בכל הנוגע לדחיית שני ההסברים הנ"ל לשיהוי (עמ' 4, שורות 1-3) המערער שב וחזר על טענותיו אלו בעיקרי הטיעון.

8. טענתו המרכזית של המערער היא שעקב ניהול מו"מ לפשרה, התביעה הוגשה בשיהוי. בסעיף 22 לתגובה לבקשה לסילוק התביעה על הסף שהגיש המערער בבית המשפט קמא (להלן: **התגובה**), המערער טען שהצדדים היו בגישור בפני השופט בדימוס אבי זמיר וסברו ש"הליך הגישור יישא פרי ולא ייאלצו לפתוח בהליך נוסף אל מול הנתבעת, אך משראו התובעים כי אין מנוס, הגישו את תביעתם". בצדק דחה ביהמ"ש קמא הסבר זה, מאחר שהגישור אצל השופט בדימוס זמיר החל רק לאחר הגשת תביעות המערער כנגד המנוח בשנת 2018 (כפי שנטען על ידי המערער עצמו בסעיף 68 לתגובה) והדבר לא מסביר את השיהוי הרב שאירע בשנים שלאחר מתן צו הקיום (2015-2017). בנוסף, בתגובה לא נטען ולו ברמז שהגישור עסק גם בצוואת המנוחה. כמו כן, כפי שקבע ביהמ"ש קמא, המשיבה הכחישה בחקירתה שהתקיים מו"מ כלשהו ביחס לצוואה (עמ' 2, שורה 19) והמערער לא הביא ולו בדל ראיה להוכיח טענתו זו.

9. בדיון בערעור, התמקד המערער בטענה שהתקיים מו"מ באמצעות הרב ב' וטען כי הסילוק על הסף מנע ממנו את האפשרות לזמן את הרב ב' ולהוכיח את טענתו בעניין המו"מ. ברם, המערער לא ציין בתגובה פרטים אודות אותו מו"מ נטען והצוואה כלל לא הוזכרה בסעיף 17 לתגובה, שבו הוזכר המו"מ הנטען אצל הרב ב' באופן לאקוני. כמו כן, המשיבה העידה שהיא פגשה לראשונה את הרב ב' ביום שאביה נפטר (שם, שורות 32-30). לפיכך, בצדק נדחה אף הסבר זה לשיהוי.

10. אין אם כן מקום להתערב במסקנתו המבוססת של ביהמ"ש קמא לפיה, לא הוכח כלל שהתנהל מו"מ כלשהו אודות הצוואה ולא ניתן כל הסבר סביר לשיהוי המשמעותי. צדק גם ביהמ"ש קמא שעה שקבע שלמשיבה נגרם נזק ראייתי עקב השיהוי, שהרי המנוח כבר לא נמצא בין החיים והוא לא יוכל להעיד על אומד דעתה של המנוחה בעת שחתמה על הצוואה ועל מצבה. כמו כן, העובדה שהמערער הגיש תביעות כנגד המנוח בתחילת שנת 2018 ולא הזכיר כלל במסגרתם שיש לו טענות כלפי הצוואה שמכוחה המנוח קיבל רכוש ואדרבא, הוא ביקש לעקל רכוש שלטענתו שייך היה למנוח והתקבל בעקבות הצוואה, מונעת ומשתיקה את המערער מלטעון כיום כנגד תוקפה של הצוואה.

11. מדיניות משפטית ראויה תומכת אף היא בצמצום האפשרות לראות בקיומו של מו"מ – אף אם הוא התקיים – כסיבה מוצדקת שלא להתנגד לצוואה במועד. המערער יכול היה להגיש בקשה להארכת מועד להגשת ההתנגדות לצוואה וככל שאכן המשיבה היתה מסכימה לכך, סביר שהיתה ניתנת ארכה ואז הוא יכול היה לנצל את הזמן לניהול מו"מ. אין לעודד מצב בו מי שסבור שיש לו טענות כבדות משקל כנגד צוואה, יישב בחיבוק ידיים, לא יפעל להגן על זכויות, לא יגיש התנגדות לצוואה, יאפשר מתן צו קיום צוואה שכוחו יפה כלפי כולי עלמא, ואז, יבקש לפנות לגישור ולמו"מ ואם המו"מ ייכשל, יתאפשר לו לפתוח את כל ההליך מחדש. מי שיש לו טענות כבדות משקל כנגד צוואה כמו שיש למערער, צריך להעלותם בהזדמנות הראשונה או לבקש ארכה להגשת ההתנגדות.

12. כאמור, צו קיום צוואה הוא כדין פסק דין (ע"א 239/89 שורש נ' גילי, פ"ד מו(1) 861 וע"א 3706/91 שאולוב נ' שאולוב, פ"ד מז(2) 865) שצדדי ג' מתבססים עליו, ומבוצעות העברות של זכויות בהתאם לו. ככלל, לא ניתן לאפשר מצב בו בתואנה של ניהול מו"מ, לא תוגש התנגדות לקיום הצוואה במועד ויהיה ניתן "לפתוח" את ההליך מחדש בחלוף שנים.

13. **סיכומו של דבר:** אציע לחברתיי לדחות את הערעור וכן לחייב את המערער בהוצאות המשיבה ושכר טרחת באת כוחה בסך של 40,000 ₪. הערובה שהפקיד המערער על פירותיה תועבר למשיבה באמצעות באת כוחה, על חשבון ההוצאות.

נפתלי שילה, שופט

השופטת צילה צפת, סגנית הנשיא – אב"ד:

אני מסכימה.

צילה צפת, שופטת
סג"נ – אב"ד

השופטת עינת רביד:

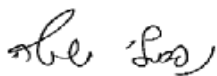
אני מסכימה.

עינת רביד, שופטת

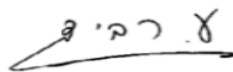
הוחלט כאמור בפסק דינו של כב' השופט שילה.

פסק הדין מותר לפרסום בכפוף להשמטת הפרטים המזהים.
 ניתן היום, י"ב טבת תשפ"ב, 16 דצמבר 2021, בהעדר הצדדים.
 צילה צפת 54678313
 נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

נפתלי שילה, שופט

עינת רביד, שופטת

צילה צפת, סגנית הנשיא
 אב"ד